

CO.DA.S.I.

Hedendaagse dans voor Duurzaamheid en Inclusie

Aanbevelingen voor dansgezelschappen en professionals.

Publicatie: juli 2024

Uitgewerkt door CO.DA.S.I. projectpartners

- Kulturanova, Servië
- DAME DE PIC / Cie Karine Ponties, België
- L'ESPACE / Zappulla DMN Company, Italië
- NOWA FALA / HOTELOKO movement makers collective, Polen
- LA GALERIE CHORÉOGRAPHIC, Frankrijk

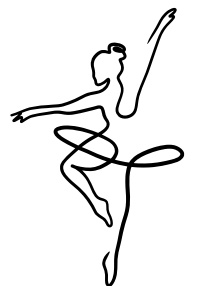
Redactie & coördinatie: Kulturanova

Dit document is gepubliceerd in het Engels.

Andere versies zijn gepubliceerd in het Frans, Nederlands, Pools, Servisch en Italiaans.

Het project "CO.DA.S.I. - Contemporary Dance for Sustainability and Inclusion" met referentienummer 2022-2-BE01-KA220-ADU-000094993 is gefinancierd met steun van de Europese Commissie (Erasmus Plus-programma). Deze publicatie weerspiegelt uitsluitend de standpunten van de auteurs, en de Commissie en Nationale Agentschappen kunnen niet aansprakelijk worden gesteld voor enig gebruik dat van de hierin opgenomen informatie wordt gemaakt.

Afbeeldingen: CO.DA.S.I. projecten | © Alle partners

Co-funded by
the European Union

Inhoud

03

Inleiding

06

**Doelgroep van de
CO.DA.S.I.-methode**

07

**De dansgezelschappen en
producenten die betrokken zijn
bij het project en aanbevelingen**

42

Conclusies

43

Sociale Media

Inleiding

Het CO.DA.S.I.-project - "COntemporary DAnce for Sustainability and Inclusion" is een project van 18 maanden dat wordt gefinancierd door het Erasmus+ programma, KA220-ADU - Samenwerkingspartnerschappen in het volwassenenonderwijs in 2022. Het duurt 18 maanden en wordt gecoördineerd door Dame de Pic (België) en heeft als partners l'espace Dance Company (Italië), La Galerie Chorégraphique (Frankrijk), Fundacja Rozwoju Teatru 'NOWA FALA' (Polen) en Kulturanova (Servië).

De projectdoelen zijn:

- Dansdocenten en gezelschappen voorzien van nieuw opleidingsmateriaal om hun competenties op het gebied van hedendaags dansonderwijs en choreografisch onderzoek te verbeteren;
- Nieuwe choreografische methoden verspreiden onder jonge generaties dansers;
- Creatieve en innovatieve hulpmiddelen gebruiken om het leerproces van professionele dansers te vergemakkelijken;
- Het imago van hedendaagse dans vernieuwen van een negatief naar een positief perspectief, waardoor hedendaagse dans toegankelijker en duurzamer wordt voor een nieuw publiek.

De projectactiviteiten zijn onderverdeeld in deelprojecten (work packages – WP). Deze publicatie maakt deel uit van WP4.

Tijdens het hele project werkten alle partnerorganisaties samen om goede praktijken uit hun eigen land en eerdere ervaringen te ontwikkelen en te delen. Dit met het doel de eindresultaten van het project te realiseren: een gezamenlijk rapport over de stand van zaken in alle landen, een methode om dansgezelschappen en professionals te versterken, en deze aanbevelingen, die bedoeld zijn om overal in Europa te worden hergebruikt.

WP3 - De CO.DA.S.I.-Methode voor het versterken van dansgezelschappen en professionals

Na het uitwerken en presenteren van WP2 – Onderzoek naar de stand van zaken in alle landen, en WP3 – De CO.DA.S.I.-methode voor het versterken van dansgezelschappen en professionals, komt het consortium van partners nu met **Werkpakket 4 (WP4) – Aanbevelingen voor dansgezelschappen en professionals.**

Deze publicatie stelt **elke partnerorganisatie voor, inclusief hun belangrijkste activiteiten, doelstellingen, doelgroepen, werkwijzen en enkele van de belangrijke projecten die reeds zijn uitgevoerd.** Hoewel de achtergronden en doelgroepen van de partners verschillend en divers zijn, vertonen bepaalde aspecten van hun activiteiten sterke overeenkomsten, zoals blijkt uit het Gemeenschappelijk Rapport. Specifieke methoden en technieken verschillen per partner, maar de dimensie van niet-formeel onderwijs is een sleutelprincipe binnen elke organisatie, ongeacht of deze gericht is op de doelgroepen, het personeel van de partnerorganisaties of het brede publiek.

Het volgende deel van de publicatie biedt een diepere kijk op hoe het project het werk van de betrokken organisaties heeft beïnvloed. Het belicht enkele specifieke momenten die naar voren zijn gekomen tijdens de aanpassing en toepassing van de methode. Veel van deze momenten zijn vooraf niet te voorspellen. Misschien wel het belangrijkste is dat ze worden ingebracht door de deelnemers aan de workshops zelf, op basis van hun eigen ervaringen en levenschte situaties. Dit verrijkt op zijn beurt het dans- en artistieke werk, de trainers en het werk van de hele organisatie. Zo werkt het creatieve proces, persoonlijke en professionele ontwikkeling, samenwerking en wederzijds leren gedurende het hele leven.

Alle partners benadrukken ook het belang van internationale samenwerking op Europees niveau, het delen en uitwisselen van ervaringen en het wederzijds verrijken. Dit stelt ons in staat ons werk voortdurend verder te ontwikkelen.

n het laatste deel van de publicatie delen we de ervaringen van de partners met CO.DA.S.I. in de vorm van tips en aanbevelingen voor andere professionals, dansbeoefenaars, docenten, maatschappelijk werkers of activisten.

In ons werk maken we gebruik van verschillende benaderingen, technieken en methoden. Onze doelgroepen zijn verschillend, de individuen binnen elke groep zijn divers, en hetzelfde geldt voor de trainers. Dit uitgangspunt bood de partners de kans om in een levend laboratorium te onderzoeken of en hoe de CO.DA.S.I.-methode aanpasbaar is. Sommigen pasten de methode toe in de vorm van een eenmalige intensieve workshop van meerdere dagen, terwijl anderen deze integreerden in hun langetermijnwerk met een stabiele dansgroep. Alle partners hebben de methode aangepast aan hun eigen behoeften en die van de groepen waarmee ze werkten, en daarom brengen ze elk specifieke aanbevelingen in. Maar voordat u deze aanbevelingen leest, is er één basisprincipe dat voor alle partners

geldt: voel u vrij om te experimenteren en te spelen met CO.DA.S.I., en laat de deelnemers zich op hun eigen, unieke manier uitdrukken. Dit is precies hoe de levende methodologie werkt en hoe non-formeel onderwijs in de praktijk tot stand komt.

Dit is het laatste schriftelijke resultaat van het CO.DA.S.I.-project. Wat betreft de structuur is het document verdeeld in de achtergrond en aanbevelingen van elke partnerorganisatie: **Kulturanova, Servië; DAME DE PIC / Cie Karine Ponties, België; L'ESPACE / Zappulla DMN Company, Italië; NOWA FALA / HOTELOKO movement makers collective, Polen; LA GALERIE CHORÉGRAPHIQUE, Frankrijk.** Elke partner beantwoordt, na een introductie van hun werk en waarden, twee vragen:

- Wat heeft de CO.DA.S.I.-methodologie aan uw werk bijgedragen?
- Wat zijn uw aanbevelingen voor beoefenaars die ermee aan de slag willen?

Als consortium geloven we sterk dat verdere resultaten nog zullen volgen, of het nu gaat om het integreren van de geleerde lessen in andere werkstappen, voorstellingen, non-formeel onderwijs, andere projecten en trainingen, of om anderen te inspireren.

We zijn er ook van overtuigd dat deze methode de aandacht kan vestigen op veel actuele vraagstukken, in het bijzonder kwetsbare en kansarme mensen kan versterken, en zo samenwerking in diversiteit in heel Europa kan bevorderen.

Doelgroep van de CO.DA.S.I.-methode WP4 publicatie

De belangrijkste doelgroepen van deze publicaties zijn dansdocenten/opleiders van openbare en privéscholen die het lesprogramma hebben getest, samen met dansstudenten en professionele dansers. Het personeel van de partnerorganisaties is ook een belangrijke begunstigde van de activiteit, aangezien zij toezicht hielden op het testen van de inhoud van de handleiding met dansstudenten en andere dansprofessionals.

De testsessies kwamen alle doelgroepen die bij het project betrokken waren ten goede:

- dansdocenten/trainers van openbare en particuliere dansscholen/centra;
- medewerkers van de partnerorganisaties;
- dansstudenten en professionele dansers die lessen volgen om dans en beweging te leren of zich erin te specialiseren;
- uitvoerende kunstenaars die deelnamen aan de testsessies.

Ongeveer 60 dansgezelschappen en professionals van geassocieerde partners in alle partnerlanden waren betrokken bij de testfase van het CO.DA.S.I.-opleidingsmateriaal en gaven feedback over de kwaliteit en het ontwerp van het online opleidingsmateriaal.

DE DANSGEZELSCHAPPEN EN PRODUCENTEN DIE BETROKKEN ZIJN BIJ HET PROJECT

Dame de Pic/Cie Karine Ponties (België)

Artistiek directeur Karine Ponties richtte in 1996 het gezelschap Dame de Pic/Cie Karine Ponties op. Met 46 voorstellingen in 36 landen en 1000 tournees (die nog steeds doorgaan) op 4 continenten staat dit gezelschap bekend om zijn unieke, lichaamsgerichte creaties. Het gezelschap is gevestigd in Brussel en heeft een lokale identiteit opgebouwd door structurele samenwerkingen met Belgische kunstenaars en instellingen. Na verloop van tijd kreeg hun werk ook internationale bekendheid en prijzen, wat leidde tot uitgebreide samenwerkingsverbanden in het buitenland. Dit choreografische onderzoek verkent vormen en formaten die worden gekenmerkt door hun betrokkenheid van het publiek en richt zich op het thema van vertaling. Vertalen, bewerken, niet de mens in de wereld, maar de wereld in de mens, levende wezens onder andere levende wezens; vertalen als bemiddeling tussen een veelheid aan culturen en de eenheid van de mens. Van een dialoog tussen culturen tot een dialoog tussen kunstvormen: elk project van het gezelschap fungeerde als een ontmoetingsplaats en een grensoverschrijdende horizon voor lokale en internationale dansers, acteurs, illustratoren en muzikanten. Dans werd zo een platform, een middel om anderen te betrekken en te ontmoeten. In de afgelopen 25 jaar heeft het gezelschap zijn eigen productie- en distributienetwerk opgebouwd en ontwikkeld, met name in Oost-Europa (Tsjechië, Slowakije, Litouwen en Rusland), Azië (Vietnam en Korea), Afrika (Senegal) en Amerika (Canada). De uitstekende en constante kwaliteit van het gezelschap heeft de loyaliteit van de belangrijkste productie- en distributie-instellingen voor dans in België verzekerd, maar het gezelschap is ook tools blijven ontwikkelen om zijn bereik te vergroten en een publiek te bereiken dat niet bekend is met dans of er weinig affiniteit mee heeft. Het werk van het gezelschap is opgebouwd rond een reeks verschillende doelstellingen: het creëren en verspreiden van nieuw repertoire, internationale artistieke samenwerkingen, artistieke vorming, publieksbereik en de begeleiding van jonge en/of opkomende artiesten.

07

Karine Ponties

Geboren op 25/03/1967 in Castres in Frankrijk (nationaliteit: Frans & Belgisch)

Talenkennis: Frans, Spaans, Catalaans, Italiaans, Engels

Opleiding

1985 Frans baccalaureaat in sociologie en economie, Lycée français - Barcelona

1986-1988 Mudra School of Brussels, dir. Maurice Béjart – Brussel

1986-1988 Bachelor in Spaanse en Catalaanse filologie aan de universiteit van Toulouse

Professionele ervaring

Van 1989 tot 1995

Samenwerkingen met Riccardo Muti en Roberto de Simone, Liliana Cavani, Danseres voor Misha Van Hoেকে, Frédéric Flamand, Cie Mossoux-Bonté, Michèle Noiret, Pierre Droulers, Claudio Bernardo, José Besprosvany, Charleroi/Danses (choreografieën van Steven Petronio, Adriana Borriello, Lucinda Childs, Merce Cunningham), Nadine Ganase, Cie x2x3 ('On the wave' met Aka Moon en 'Passages' met 'Het muziek Lod').

Sinds 1995

Choreograaf, danser en artistiek directeur van het gezelschap Dame de Pic (46 stukken, meer dan 1000 voorstellingen op 4 continenten in 36 landen). Dame de Pic/Cie Karine Ponties wordt sinds 2003 gesubsidieerd door het Ministerie van de Federatie Wallonië-Brussel, Algemene Directie Podiumkunsten, afdeling Dans. De taal die ze op het podium creëert is gebeiteld en precies en echoot tussen humor, monstrositeit en pure intensiteit. Die legt ze bloot in de organische eigenheid van elk van haar performers, en hun absolute noodzaak om te bewegen. De choreografische vertaling van dit ruwe materiaal leidt tot een gelaagd creatief universum, waarin animatie, illustratie en muziek worden vermengd. Er wordt bovendien altijd vertrouwd op nauwe samenwerking.

Sinds 2015

- Coördinerend Professor voor de Body and Movement programma's aan de Ecole supérieure des Arts - Arts² (Conservatorium voor Kunsten, gefinancierd door de Federatie Wallonië-Brussel, gevestigd in Bergen, de culturele hoofdstad van de Federatie en Culturele Hoofdstad van Europa 2015. Arts² is het resultaat van de fusie tussen het vroegere Koninklijk Conservatorium (Muziek en Theater) en de École supérieure des arts plastiques et visuels (ESAPV) - Nationale Hogeschool voor Beeldende Kunsten.
- Professor Decorbeweging aan de Ecole supérieure des Arts - Arts² in Bergen
- Professor Lichamelijke Opvoeding, alsook in het kader van de Master in Puppetry aan de École supérieure des Arts - Arts² in Bergen
- Coördinerend Professor van de Master in Puppetry aan Arts² tussen Bergen en De Academie voor Schone Kunsten van Doornik (Tournai Fine Arts Academy), erkend door A.R.E.S. - (Académie de Recherche de l'Enseignement Supérieur).

08

Hoe heeft het CO.DA.S.I.-project het werk van Dame de Pic/Cie Karine Ponties beïnvloed?

Het is een kans om nieuwe partners uit andere landen te ontmoeten, met werkmethoden, financieringssystemen en uitdagingen die sterk van de onze verschillen, en om onze ervaringen, praktijken en vaardigheden te delen. Dankzij ons onderzoek en diverse ontmoetingen is dit ook een gelegenheid om ons bewust te worden van onze gedeelde moeilijkheden, met name wat betreft publieksbereik en distributie, en om na te denken over nieuwe manieren van werken zodat we kunst en creatie op een inclusievere en duurzamere manier met het publiek kunnen blijven delen.

Wanneer we kijken naar ons publiek in de podiumkunsten, rijzen er verschillende essentiële vragen. Hoe kunnen we een diverser publiek aantrekken dat representatief is voor de hedendaagse samenleving? Welke barrières verhinderen bepaalde gemeenschappen om toegang te krijgen tot onze voorstellingen, en hoe kunnen we deze overwinnen? Hoe kunnen we de impact van onze activiteiten op het publiek evalueren en deze feedback gebruiken om onze praktijken voortdurend te verbeteren? En tot slot, hoe kunnen we de actieve participatie en blijvende betrokkenheid van ons publiek in het creatieve proces aanmoedigen? Deze vragen dagen ons uit om onze aanpak te herzien en te innoveren, zodat de podiumkunsten een krachtige vector blijven voor sociale cohesie en culturele transformatie.

Het project biedt bovendien de kans om praktijken te delen en te ontdekken die zowel zorg dragen voor lichaam als geest, zonder deze van elkaar te scheiden. Dit is precies wat we nodig hebben om een zorgzamer, duurzamer en inclusiever klimaat te creëren in een samenleving die het lichaam maar al te vaak vergeet.

Aanbevelingen van Dame de Pic

De hedendaagse dans heeft publiek verloren door haar voorstellingen te veel te intellectualiseren. Deze benadering kan dans ontoegankelijk maken voor veel toeschouwers. Artistieke biodiversiteit is alles wat nodig is. Laat het naast elkaar bestaan, zodat het elkaar voedt. Zoals in het kreupelhout niet alleen bomen staan, maar ook paddenstoelen, enzovoort. Deze metafoer van biodiversiteit suggereert dat de co-existentie van verschillende kunstvormen het culturele landschap verrijkt, creativiteit stimuleert en een gevarieerder publiek aantrekt.

Hier zijn enkele aanbevelingen:

- Dans introduceren op scholen: Hiermee kunnen leerlingen uit verschillende sociale achtergronden al op jonge leeftijd dans ontdekken, door het op te nemen in het onderwijsprogramma.
- Een comité van toeschouwers betrekken bij de programmering: Vraag expliciet "Wat willen jullie zien?" Deze aanpak geeft het publiek een directe stem in de keuze van voorstellingen, waardoor participatie en afstemming op publieksvoorkeuren toenemen.
- Andere locaties betrekken, niet alleen theaters: Speel op plekken die toegankelijker en diverser zijn.
- Inclusieve initiatieven bevorderen: Zoals het creëren van stro-theaters in Italië, het gebruik van containers als betaalbare artistieke ruimtes in Kroatië, en de renovatie van verlaten locaties in Denemarken om ze om te vormen tot plekken voor ontmoeting en beleving. Deze initiatieven maken kunst en dans toegankelijker en voorkomen het elitarisme dat soms met theaterlocaties wordt geassocieerd.
- Gratis toegang en deelname aan culturele activiteiten.
- Kunst combineren met sociale momenten, zoals een drankje of een maaltijd.
- De tijden van voorstellingen variëren om ze toegankelijker te maken.
- Open gesprekken organiseren: Geef ruimte voor interactie en uitwisseling met het publiek.
- Gezinnen uitnodigen en amateur- en professionele shows mixen: Laat het publiek met hun kinderen komen en bekijk samen de amateurvoorstelling aan het einde van de avond. Zorg ervoor dat de avonden niet te lang duren.
- Eenvoudiger taal gebruiken in communicatie: Maak gebruik van eenvoudige emoties. Beschrijvingen zijn soms te ingewikkeld en ontoegankelijk. Meer helderheid in de omschrijvingen.
- Meer festivals organiseren: Festivals trekken meer mensen, middelen en media-aandacht.
- De manieren van kaartverkoop diversifiëren: Via telefoon, e-mail, niet alleen via internet, omdat dit een barrière kan vormen voor sommige mensen.
- Meer spelen in cultuurcentra: Deze zijn vaak meer sociale ontmoetingsplekken dan theaters. Mensen komen er om te ontmoeten en samen te zijn.
- Er zijn geen wonderoplossingen: Luister gewoon en probeer.
- Kleine oplossingen kunnen grote impact hebben: Begin bij het kleine en werk van daaruit verder, in plaats van omgekeerd.

Deze aanbevelingen belichten praktische en inclusieve stappen om dans en kunst toegankelijker te maken voor een breder publiek.

Andere aanbevelingen van Dame de Pic rond de thema's inclusiviteit, duurzaamheid en betrokkenheid

De overdracht van tools waarmee dansers onafhankelijkheid kunnen verwerven, voor hun lichaam en geest kunnen zorgen, zelfvertrouwen kunnen opbouwen en kunnen rekenen op de gemeenschap in plaats van op competitie, is een duurzame praktijk. Het is essentieel om tools te ontwikkelen voor een beter begrip van het eigen lichaam, bijvoorbeeld door zich open te stellen voor andere disciplines, zoals de Chinese geneeskunde en andere holistische benaderingen, en door een energetisch begrip van het eigen lichaam, evenals het belang van het heroveren van sensaties.

Afstand nemen van de eigen danspraktijk biedt een objectievere kijk, waardoor dansers beter hun energie kunnen beheren en voor zichzelf kunnen zorgen op het podium, zowel fysiek als psychologisch. Het onderwijzen van proprioceptie—het interne gevoel dat iemand in staat stelt zich bewust te zijn van de positie van het lichaam in de ruimte, de bewegingen en spierspanning—is cruciaal. Proprioceptie ondersteunt de stabiliteit van de gewrichten door het lichaamsbewustzijn te bevorderen, wat dansers helpt zichzelf niet te overbelasten, wat op lange termijn blessures kan voorkomen. Dit maakt het een essentiële zintuig om te cultiveren, niet alleen voor dansers, maar voor iedereen.

Generatie-inclusiviteit kan de danspraktijk nieuw leven inblazen door kennisuitwisseling te bevorderen en het belang van zorg voor het lichaam gedurende het leven te benadrukken. Het bevordert ook de acceptatie van ouder worden, zowel in de hedendaagse dans als in de samenleving als geheel.

Het delen van vaardigheden, kennis, netwerken, ruimtes, gemeenschappelijke tools en tijd. In de context van hedendaagse dans gaat dit niet alleen om formele technieken, maar om het betrekken van meer mensen door luisteren en zorg. Het gaat om het opbouwen van vertrouwen, het aanvoelen van behoeften en het op een authentieke manier delen van middelen.

Tijd speelt een centrale rol in hoe verbeelding en denken doordringen en onze praktijk beïnvloeden. Geven en nemen van tijd is essentieel voor het voeden van creatieve processen. We maken deel uit van een geheel, hier en nu, en het is binnen dit collectieve ecosysteem dat ideeën kunnen ontstaan.

Andere aanbevelingen van Dame de Pic rond de thema's inclusiviteit, duurzaamheid en betrokkenheid

Toegangspunten bieden is essentieel **voor het creëren van een reservoir van mogelijkheden, het ontwikkelen van ruimtes waar individuen zich kunnen betrekken en bijdragen op basis van hun unieke benaderingen.** Het is noodzakelijk om inclusieve, gedeelde omgevingen te ontwerpen waar tijd, ruimte en middelen voor iedereen toegankelijk zijn.

Deze middelen moeten beschikbaar zijn voor zowel individueel als collectief gebruik, met de nadruk op principes van onderzoek en verkenning, in plaats van criteria die gedreven worden door populariteit of onmiddellijk succes.

Het creëren van dergelijke ruimtes is een constructieve **reactie op de toenemende afname van kansen in het artistieke veld, en biedt een kader dat de ontwikkeling van duurzame, inclusieve en autonome praktijken bevordert.** Belangrijk is dat mutualisatie en inclusiviteit aangemoedigd worden als vrijwillige verplichtingen, in plaats van opgelegde verplichtingen, waardoor oprechte deelname en betrokkenheid mogelijk worden.

DE DANSGEZELSCHAPPEN EN PRODUCENTEN DIE BETROKKEN ZIJN BIJ HET PROJECT

Kulturanova (Servië)

De vereniging Kulturanova, opgericht in 2001 in Novi Sad, Servië, heeft zich ontwikkeld tot een dynamische kracht op het gebied van kunst, cultuur en gemeenschapsbetrokkenheid. Met als doel jonge mensen een platform te bieden om hun creatieve potentieel te ontplooiën, is Kulturanova uitgegroeid tot een veelzijdige organisatie die artistieke expressie stimuleert, dialoog bevordert en pleit voor culturele en jeugdontwikkeling.

Een katalysator voor creatieve expressie: Kulturanova is ontstaan uit een dringende behoefte in de samenleving—een verlangen van jongeren om te creëren, te communiceren en uitdagingen aan te gaan. De oprichtingsvergadering, bijgewoond door meer dan 200 jonge enthousiastelingen, illustreerde deze behoefte op krachtige wijze. Sinds de oprichting streeft Kulturanova ernaar om een overkoepelende organisatie te zijn voor deze creatieve geesten, door hen de nodige steun, middelen en platforms te bieden om hun artistieke ambities waar te maken.

Kulturanova werkt via vier programmapijlers, die elk zijn gewijd aan een specifiek aspect van creatieve expressie en culturele verkenning:

Teatarnova: Stemmen versterken door theater, is een programma dat jonge mensen in staat stelt belangrijke onderwerpen aan te kaarten via theater. In de loop der jaren heeft Kulturanova een unieke methodologie ontwikkeld waarin toegepaste theatertechnieken worden gecombineerd met jongerenbetrokkenheid. Het programma heeft ook samenwerkingen gezien met gerenommeerde regionale kunstenaars, wat heeft geleid tot theaterproducties die op podia in Europa en daarbuiten zijn opgevoerd.

Muzikanova: Jonge muzikmakers ondersteunen, is Kulturanova's initiatief om opkomende muziktalenten te ondersteunen. Het programma biedt een stimulerende omgeving waarin beginnende muzikanten hun vaardigheden en ambacht kunnen ontwikkelen.

Kulturanova (Servië)

Medianova: Verkenning van audiovisuele en mediacontent, richt zich op het creëren en onderzoeken van audiovisuele en mediaproducties. Het fungeert als een platform voor innovatieve verhalen en creatieve expressie.

Futuranova: Innovatie in de culturele en creatieve sector stimuleren. Futuranova weerspiegelt Kulturanova's inzet voor innovatie binnen de culturele en creatieve sector. Het programma streeft ernaar grenzen te verleggen en nieuwe horizonten te verkennen in artistieke en culturele inspanningen.

Een toewijding aan dialoog en verandering: Kulturanova's missie reikt verder dan artistieke verkenning. De organisatie initieert actief interculturele en intersectorale dialogen, stimuleert creativiteit via kunsteducatie, pleit voor de ontwikkeling van cultuurbeleid en fungeert als een katalysator voor positieve maatschappelijke verandering.

Pleitbezorging voor inclusie en sociale impact: Inclusie en sociale impact staan centraal in Kulturanova's missie. De organisatie zet zich onvermoeibaar in om barrières voor samenleven in Novi Sad en Vojvodina te doorbreken. Hun initiatieven bevorderen de dialoog tussen verschillende gemarginaliseerde subculturele groepen, waaronder migranten, nieuwkomers, Roma, LGBTQ+-personen en mensen met een beperking. Deze inzet wordt gedreven door een visie op een samenleving waarin diverse stemmen niet alleen gehoord worden, maar ook gevierd.

Grensoverschrijdende samenwerking cultiveren: Naast hun lokale inspanningen streeft Kulturanova ernaar een cultuur van dialoog te ontwikkelen tussen jongeren uit Servië en buurlanden. Deze samenwerking omvat de gezamenlijke productie van culturele inhoud, waarbij geografische en culturele grenzen worden doorbroken om betekenisvolle verbindingen te creëren.

Cultuur decentraliseren voor iedereen: Kulturanova's toewijding aan het decentraliseren van cultuur blijkt uit hun inspanningen om cultureel aanbod te brengen naar achtergestelde gebieden in Novi Sad en Vojvodina. Ze streven ernaar om regio's te verrijken die mogelijk geen ontwikkelde onafhankelijke culturele scène hebben. Zo zorgen ze ervoor dat cultuur en creatieve expressie toegankelijk zijn voor een breder publiek.

Een veilige haven voor iedereen: Misschien wel het belangrijkste is dat Kulturanova streeft naar een toevluchtsoord voor degenen die zich gemarginaliseerd of stemloos voelen. Hun geloof in de kracht van dans en theater als middel van pure expressie en communicatie vormt een hoeksteen van hun werk. Deze vorm van artistieke expressie overstijgt taalbarrières, waardoor individuen die diep hebben geleden hun behoeften, hoop en dromen kunnen uitdrukken. Kulturanova streeft ernaar een ruimte te creëren, zowel fysiek als mentaal, waar alle individuen hun stem en gevoel van verbondenheid kunnen vinden.

Hoe heeft het CO.DA.S.I.-project het werk van Kulturanova beïnvloed?

Het CO.DA.S.I.-project heeft een onuitwisbare stempel gedrukt op de koers van de vereniging Kulturanova. Deze internationale samenwerking heeft niet alleen hun horizon verbreed, maar ook hun benadering van culturele betrokkenheid en sociale impact aanzienlijk herzien. In dit gedeelte zullen we ingaan op de manieren waarop het CO.DA.S.I.-project het werk van Kulturanova heeft getransformeerd.

Een veelzijdige methodologie: Binnen het CO.DA.S.I.-project hebben we van verschillende partners kunnen leren en veelzijdige technieken ontdekt die toepasbaar zijn in uiteenlopende sociale contexten. Dit stelt Kulturanova in staat om diverse groepen te bereiken, zelfs degenen die als uiterst kwetsbaar worden beschouwd, en complexe maatschappelijke vraagstukken aan te pakken.

Taalbarrières doorbreken: Een van de opmerkelijke aspecten van de CO.DA.S.I.-methodologie is het vermogen om taalbarrières te overstijgen. Terwijl Kulturanova al begonnen was met het combineren van sociaal werk en podiumkunsten, bood deze methodologie een middel om internationaal te communiceren en samen te creëren, zelfs wanneer taalverschillen uitdagingen met zich meebrachten.

Transformerend leren en groei: Het CO.DA.S.I.-project was een transformerende leerervaring voor de vereniging Kulturanova. Het heeft niet alleen hun begrip van de kracht van hedendaagse dans en kunst verrijkt, maar ook hun vermogen vergroot om positieve veranderingen in hun gemeenschap tweeweg te brengen. Dit project fungeerde als een katalysator voor persoonlijke en organisatorische groei.

Hoe heeft het CO.DA.S.I.-project het werk van Kulturanova beïnvloed?

Diverse samenwerkingen: Het project heeft gevarieerde samenwerkingen mogelijk gemaakt. Door partnerschappen met hedendaagse dansgroepen zoals OSSA heeft Kulturanova zich gewaagd aan voorheen onbekend terrein. Dit bracht unieke uitdagingen met zich mee, zoals het opbouwen van vertrouwen, het begrijpen van groepsdynamiek en het introduceren van nieuwe concepten. Deze uitdagingen boden echter ook mogelijkheden voor diepgaande connecties en momenten van empowerment.

Documenteren en inzichten delen: Kulturanova's toewijding om hun ervaringen met het CO.DA.S.I.-project te documenteren weerspiegelt hun inzet voor voortdurende groei en leren. Het delen van inzichten en ervaringen is essentieel om bij te dragen aan de ontwikkeling van hedendaagse tools en onafhankelijke praktijken binnen de hedendaagse dans.

Samenvattend, het CO.DA.S.I.-project was een diepgaande en transformerende ervaring voor Kulturanova. Het heeft hun horizon verbreed, hun begrip van het therapeutische potentieel van kunst verdiept en hen geïnspireerd om blijvende verbindingen aan te gaan. Dit project heeft niet alleen hun programma's verrijkt, maar ook hun vermogen vergroot om positieve veranderingen in de samenleving teweeg te brengen. Kulturanova's inzet om hun ervaringen te documenteren en te delen, zorgt ervoor dat de impact van het CO.DA.S.I.-project in de komende jaren blijft voortleven.

Aanbevelingen van Kulturanova's

De reis van Association Kulturanova met het CO.DA.S.I.-project heeft waardevolle inzichten en ervaringen opgeleverd. Deze aanbevelingen, voortgekomen uit hun gezamenlijke inspanningen en toewijding aan het versterken van de kruising tussen kunst en sociale impact, dienen als een gids voor beoefenaars en organisaties die soortgelijke initiatieven willen ondernemen:

Nieuwe publieken creëren:

- Integreer actuele gebeurtenissen en emotionele thema's om publiek te betrekken.
- Maak gebruik van media, sociale netwerken, flyers en digitale kanalen om hedendaagse dans te promoten.
- Identificeer en richt je op specifieke groepen via geschikte kanalen en locaties.
- Promoot en leg hedendaagse dans uit aan een breder publiek, bijvoorbeeld door het organiseren van inleidende workshops.
- Vergroot de zichtbaarheid en het begrip van de term "hedendaagse dans" bij het algemene publiek.
- Pas bestaande ruimtes aan voor onafhankelijke artiesten en promoot openluchtoptredens om de zichtbaarheid te vergroten.
- Onderzoek de behoeften van gemarginaliseerde groepen en integreer hedendaagse dans als een vorm van expressie.
- Werk samen met lokale scholen en gemeenschappen, met een focus op gemarginaliseerde groepen en kleinere steden.
-

Hedendaagse dans toegankelijker maken:

- Stimuleer dialoog met lokale actoren en samenwerking met scholen.
- Pleit voor formele en institutionele erkenning van hedendaagse dans.
- Vergroot de toegankelijkheid tot speelruimtes en los financieringsproblemen op.
- Toon succesvolle projecten om de impact en het belang van hedendaagse dans te benadrukken.
- Leg in de dagelijkse praktijk de nadruk op inclusiviteit, duurzaamheid en sociale betrokkenheid.

Aanbevelingen van Kulturalanova's

Verbeterpunten:

- Verdiep kennis en praktijken op het gebied van duurzaamheid, sociale betrokkenheid en inclusieve werkwijzen.
- Benadruk de therapeutische en maatschappelijke voordelen van hedendaagse dans.

Banen creëren voor dansers:

- Innoveer en introduceer nieuwe ideeën om aandacht te trekken en kansen te scheppen.

Vaardigheden en strategieën delen:

- Leer van succesvolle modellen in andere landen, zoals gemeenschapsgerichte initiatieven in Zagreb en Fruška Gora.
- Stimuleer internationale samenwerking en uitwisseling van vaardigheden en strategieën.

Veerkracht in moeilijke tijden:

- Benadruk het belang van dans als een levensstijl, therapie en middel om stress te verlichten.
- Houd enthousiasme voor onderzoek, samenwerking en continu leren levend.
- Gebruik dans als een medium voor activisme, expressie en communicatie.

Motivaties en inspiratiebronnen:

- Waardeer de steun van collega's, de energie tijdens repetities en het vermogen om boodschappen via dans over te brengen.
- Erken het belang van onderscheidingen en erkenning bij het behouden van motivatie en toewijding aan dans.

DE DANSGEZELSCHAPPEN EN PRODUCENTEN DIE BETROKKEN ZIJN BIJ HET PROJECT

L'espace APS/ASD (l'espace Dance Company)

L'espace APS/ASD (l'espace Dance Company) werd opgericht in 2012 in Palermo met als doel avant-garde en onderzoeksgerichte hedendaagse dans en cultuur lokaal, nationaal en internationaal te promoten en te verspreiden. Het werd zo een referentiepunt voor haar revolutionaire en holistische aanpak door middel van de producties van haar dansgezelschap, haar inzet voor verspreiding en haar educatieve aanbod.

De vereniging werd opgericht door de choreograaf-danser Giovanni Zappulla, artistiek directeur van het Zappulla DMN-gezelschap en bedenker van de innovatieve Danza Movimento Naturale-methode, die voortkomt uit de substantiële vereniging van hedendaagse dans, Taijiquan en Zhineng Qigong. De methode is de uitdrukking van een studiemodel dat in overeenstemming is met de menselijke natuur in al haar aspecten: biomechanisch, energetisch en psychisch, via disciplines die de ontwikkeling van het menselijk potentieel bevorderen door het herstel van de interne verbindingen als erfgoed. De voorzitter van de vereniging en mededirecteur van Zappulla DMN is danseres Annachiara Trigili, die samen met muzikant en componist Giuseppe Rizzo, danseres Roberta D'Ignoti en beeldend kunstenaar Petra Trombini de belangrijkste creatieve kern vormt.

Een van de doelstellingen van het gezelschap is om een pure en natuurlijke dans op de planken te brengen, door de nauwe band tussen lichaam en geest, waardoor de danser een middel wordt om het publiek te stimuleren om de voorstelling als een esthetische en emotionele ervaring te beleven.

DE DANSGEZELSCHAPPEN EN PRODUCENTEN DIE BETROKKEN ZIJN BIJ HET PROJECT

L'espace APS/ASD (l'espace Dance Company)

Het gezelschap heeft een repertoire dat bestaat uit de volgende voorstellingen: Apollo and Daphne (2015), een duo met muziek van Giuseppe Rizzo; Memories from the future (2016), een trio op de Zevende Symfonie van Beethoven; Sul Sentimento (2017), met muziek van Fabio Badalamenti; Natural Landscapes (2016), het resultaat van de samenwerking tussen het Zappulla DMN gezelschap en het Collective M. I.M. Arte Escenico uit Mexico City, een stuk voor 10 dansers met muziek van Giuseppe Rizzo; Wunderkammer (2021), trio met muziek van Giuseppe Rizzo; Dafne and Apollo (2022), duo met live muziek van G. Rizzo en videomapping.

Het operationele hoofdkwartier van de vereniging is het Xinergie-centrum in Palermo, een ruimte die is gecreëerd in samenwerking met de vereniging Quarto Tempo en die een zenuwcentrum vormt voor kunst, productie en training, bedoeld om synergie te creëren tussen verschillende activiteiten en professionaliteit. Het herbergt twee grote coworkingruimtes en drie multifunctionele zalen die voornamelijk worden gebruikt voor dansopleidingen en alle vormen van artistieke producties.

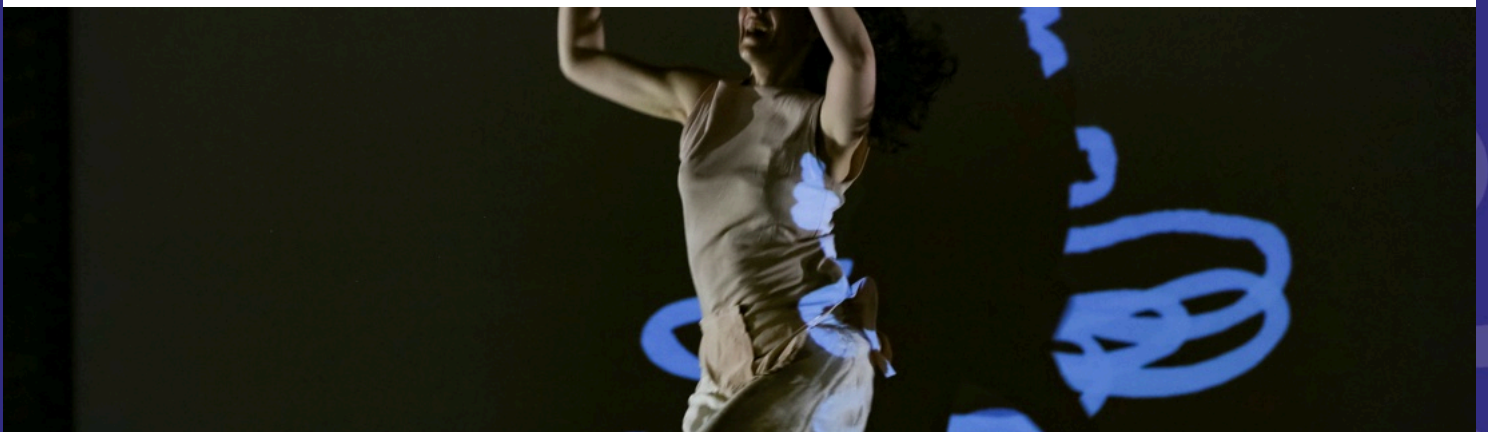
De vereniging heeft een partnerschap met La Galèrie Chorégraphique van Carcassonne (FR) onder leiding van Thierry Gourmelen en is de winnaar van drie Europese Erasmus+ projecten voor de verspreiding van aanbevolen werkwijzen door middel van choreografiekunst. Deze drie projecten, die momenteel lopen, Dance Highways, Viral Visions en IN.TO.DA.TE. dragen bij aan de oprichting van een sterk internationaal netwerk met verschillende organisaties die actief zijn in de hedendaagse dansscène, waaronder: La Fundición - Asociación Puertas Abiertas (Bilbao, Spanje), Dansearena nord (Trømso, Noorwegen), Fundacja Rozwoju Teatru 'NOWA FALA' (Warschau, Polen), Theater der Klänge (Düsseldorf, Duitsland), Body Architects (Wenen, Oostenrijk) en Mala akademija umjetnosti (Ernestinovo, Kroatië), waardoor opleidings- en podiumevenementen tot stand komen. In mei 2021 organiseerde de vereniging de eerste editie van het Festival Dissidanza in Palermo en in oktober 2022 de tweede, met deelname van nationale en internationale artiesten die zich bezighouden met experimentele en innovatieve performanceprojecten, waarin kruisbestuivingen en avant-gardetechnologieën centraal staan. Via zijn producties heeft het gezelschap Zappulla DMN verschillende internationale projecten uitgevoerd, waaronder een samenwerking in 2016 met het M.I.M. Arte Escenico Collective uit Mexico City wat leidde tot een artistieke residentie en de creatie van de voorstelling Natural Landscapes voor 10 dansers, uitgevoerd in het TMO van Palermo en in het Danstheater van Mexico City.

DE DANSGEZELSCHAPPEN EN PRODUCENTEN DIE BETROKKEN ZIJN BIJ HET PROJECT

L'espace APS/ASD (l'espace Dance Company)

Het gezelschap nam ook deel aan de edities van 2019 en 2020 van het Dance Cités festival in Carcassonne, het choreografisch platform Rencontres mouvementées in Toulouse in december 2020, het Dissidanse festival in Ajaccio in september 2021 en het U:New festival in Warschau in december 2021 en september 2022.

De vereniging zet zich ook in voor professionele en amateuropleidingen door middel van wekelijkse cursussen, podia en workshops met choreograaf Giovanni Zappulla en het Zappulla DMN-gezelschap, evenals samenwerkingen met nationale en internationale artiesten, waaronder Damiano Bigi, Patrice Usseglio, Marina Rocco, Michèle Etori, Fabien Delisle, terwijl de verspreiding van de Danza Movimento Naturale-methode wordt verdergezet, die een innovatie vormt in het opleidingspanorama van de performer en danser.

Hoe heeft het CO.DA.S.I.-project het werk van L'espace APS/ASD beïnvloed?

Het CO.DA.S.I.-project stelde ons in staat om de sociale en artistieke realiteit van onze lokale omgeving op een meer aandachtige en bewuste manier te observeren en deze te vergelijken met de verschillende lokale situaties in andere landen binnen het partnerconsortium. Dit diende als vertrekpunt voor actieve initiatieven gericht op de ontwikkeling van onze regio.

Hierdoor konden we vaststellen dat er lokaal achterstanden zijn op het gebied van hedendaagse dans. In onze regio is er een lappendeken van amateuristische initiatieven die nauwelijks verbonden zijn met het internationale netwerk, wat aangeeft dat er een sterke behoefte bestaat aan het creëren van een kritische massa van professionals in deze sector. Om professionals aan te trekken, is het noodzakelijk om een coherente financieringsbasis te creëren die de terugkeer of het behoud van artistieke talenten in het land mogelijk maakt.

Dit kan alleen worden bereikt door niet alleen oog te hebben voor de artistieke behoefte, maar ook voor de sociale voordelen, de toeristische (en dus economische) impact en de versterking van het lokale gebied. In Sicilië zijn er tal van voorbeelden van artistieke programma's die hierop gericht zijn, zoals het Segesta Theatre Festival, Le Orestyadi en het netwerk Teatri di Pietra. Deze programma's streven ernaar de schoonheid van het architectonische en archeologische erfgoed van de regio te versterken door middel van theater- en dansvoorstellingen.

Gezien de huidige historische noodzaak om kunst zo inclusief en duurzaam mogelijk te maken, hebben we dankzij het CO.DA.S.I.-project kunnen vaststellen dat verschillende Europese artistieke organisaties, die op het eerste gezicht sterk verschillen en ver uit elkaar liggen, hun werk en missie richten op inclusie en duurzaamheid. Dit gebeurt zowel via het artistieke productieproces als door de thema's van de voorstellingen. Door verschillende perspectieven te vergelijken en te delen, konden we ons bewust worden van de sterktes en zwaktes van onze eigen realiteit en werkwijze.

Specifiek verwijzen we naar onze methodologie die de basis vormt van onze artistieke productie: de Danza Movimento Naturale-methode. Deze methode is uiterst inclusief, omdat ze gebaseerd is op het kernconcept dat ieder mens een gedeelde rijkdom aan informatie in zich draagt. Wanneer dit bewust wordt gemaakt, stelt het individuen in staat hun danspotentieel te uiten. De holistische aard van deze benadering stelt individuen bovendien in staat om bewust in relatie te staan tot de natuurlijke omgeving, waarmee de voorwaarden worden gecreëerd voor duurzaam handelen, zowel ten behoeve van de gezondheid van het milieu als die van henzelf.

Aanbevelingen van L'espace

Hedendaagse kunst heeft altijd een sterke reactieve en kritische component gehad ten opzichte van macht en sociale dynamiek. In de huidige context in Italië, waar er een tendens is om het klassieke en academische artistieke erfgoed te bevoordelen, heeft hedendaagse kunst echter moeite om ruimte en zichtbaarheid te vinden.

Om dit probleem aan te pakken, is het cruciaal om specifieke locaties te creëren die gewijd zijn aan hedendaagse kunst, zoals theaters voor hedendaagse dans, die de verspreiding van deze vormen van expressie kunnen bevorderen.

Het is ook belangrijk om een nauwere relatie te bevorderen tussen theaters en organisaties die zich bezighouden met maatschappelijke kwesties, zoals scholen en zorginstellingen voor ouderen, om zo een breder en diverser publiek te betrekken.

Een andere effectieve strategie zou kunnen zijn om kunsteducatie te promoten die gebaseerd is op niet-formele technieken die inclusiviteit en toegankelijkheid van kunst voor iedereen bevorderen.

Het stimuleren van dialoog tussen artistieke producenten en lokale politici is een verdere belangrijke stap om krachten te bundelen voor gemeenschappelijke belangen ten behoeve van de samenleving.

Daarnaast is het essentieel om actief na te denken over de rol van kunst in de sociale, territoriale en toeristische context, zodat het artistieke erfgoed van het gebied wordt versterkt en gepromoot.

Ten slotte kan het verbeteren van de communicatie en publiciteit van live performances helpen om de zichtbaarheid en aantrekkelijkheid van hedendaagse kunst te vergroten, waardoor een breder en gevarieerder publiek wordt betrokken.

Uiteindelijk zijn een reeks gerichte strategieën en interventies nodig om de erkenning en verspreiding van hedendaagse kunst te bevorderen in een culturele context die nog steeds sterk verbonden is met traditionele kunstvormen.

DE DANSGEZELSCHAPPEN EN PRODUCENTEN DIE BETROKKEN ZIJN BIJ HET PROJECT

Stichting Theaterontwikkeling 'New Wave' [Fundacja Rozwoju Teatru 'NOWA FALA'] - HOTELOKO (Polen)

De Stichting Theaterontwikkeling 'New Wave' [Fundacja Rozwoju Teatru 'NOWA FALA'] is een non-profit organisatie die in 2009 in Warschau is opgericht door Agata Życzkowska. De Stichting heeft als doel het promoten en integreren van kunstenaars die zich bezighouden met hedendaagse dans en experimenteel theater. De kunstenaars voeren dansproducties en dansevenementen uit. De NEW WAVE Stichting is geïnteresseerd in de uitwisseling van ervaringen tussen Poolse danskunstenaars en kunstenaars uit Europa en de rest van de wereld. De organisatie organiseert ook workshops en projecten voor jongeren en werkt samen met verschillende culturele instellingen in Warschau.

Het danscollectief HOTELOKO movement makers, actief sinds 2011, opereert binnen haar stichting. HOTELOKO werkt voornamelijk op het gebied van experimentele choreografie en nieuwe hedendaagse dans. Agata Życzkowska werkt samen met de dansers Mirek Woźniak, Karina Szutko en Maciej Feliga. De kunstenaars creëren artistieke, educatieve en sociale projecten over onderwerpen als ecologie, gemeenschap, welzijn, vrijheid, identiteit, empathie, acceptatie, onderwijs en de stad. Het collectief heeft verschillende voorstellingen geproduceerd die werden voorgesteld op festivals in Polen en daarbuiten, zoals "LUXA" - geselecteerd voor het Poolse Dansplatform 2024 door het Poolse Nationale Instituut voor Muziek en Dans. Het collectief ontving de juryprijs "Coup de Coeur" voor de originaliteit van de voorstelling "Absolutely Fabulous Dancers" op het 17e Quartiers Danses Festival in Montreal/Canada (2019). HOTELOKO werkt in het bijzonder samen met het Center for the Promotion of Culture (CPK), evenals met het Ochota Cultural Center (OKO) en het Z. Raszewski Instituut voor Theater in Warschau.

DE DANSGEZELSCAPPEN EN PRODUCENTEN DIE BETROKKEN ZIJN BIJ HET PROJECT

Stichting Theaterontwikkeling 'New Wave' [Fundacja Rozwoju Teatru 'NOWA FALA'] – HOTELOKO (Polen)

<https://www.instagram.com/hoteloko/>
<https://vimeo.com/hoteloko>

Agata Życzkowska is ook de bedenker van het U:NEW DANCE WAVE Festival in Warschau, gewijd aan het bevorderen van samenwerking tussen Poolse en internationale partners. Het festival legt bijzondere nadruk op thema's die verband houden met de toekomst van onze planeet. Daarnaast richt het zich op het bevorderen van discussies over mensenrechten, culturele identiteit en Europees cultureel erfgoed. In de afgelopen drie jaar (2021-2023) zijn er 14 avonden georganiseerd met een presentatie van 36 voorstellingen en choreografieën, samen met 16 videofilms in samenwerking met kunstenaars uit Polen, Frankrijk, Duitsland, Spanje, Italië, Oekraïne, de VS, Mexico, Oostenrijk, Hongarije en Slowakije. Daarnaast vonden er binnen het festival dansworkshops en publieksbijeenkomsten/ nagesprekken plaats.

https://www.instagram.com/u_new_festival/

De NEW WAVE Stichting heeft vanaf het begin samengewerkt met buitenlandse partners. De Stichting heeft onder andere de projecten "Turista" gecreëerd als onderdeel van het Warsaw Central Migration Festival in het concept van de Duitse kunstenaar Thomas Harzem (2010), "Pracownia Ludica" (2011) in het concept van de Argentijnse kunstenaar Solange Bonfil voorgesteld in Madrid in het Enczima Teatro, "frau / mujer / femme" in samenwerking met de Spaanse kunstenaar Alfredo Bautista en de Duitse kunstenaar Ellen Gronwald, gepresenteerd in Berlijn in Tatwerk (2017). De Stichting werkte samen met onder andere Duitsland, Italië, Frankrijk, Zwitserland, Oekraïne, Spanje, Argentinië, Chili, Oostenrijk, Canada, Kroatië, Noorwegen, Servië en België.

De Stichting heeft meer dan 40 culturele en educatieve projecten uitgevoerd met steun van het Cultureel Bureau van de hoofdstad Warschau, het Poolse ministerie van Cultuur en Nationaal Erfgoed, het Poolse Instituut voor Muziek en Dans, het Nationaal Cultureel Centrum, het Boekeninstituut en Europese subsidies: De Stichting voor Pools-Duitse Samenwerking, de Ambassade van de Federale Republiek Duitsland in Warschau en het Oostenrijks Cultureel Forum.

DE DANSGEZELSCHAPPEN EN PRODUCENTEN DIE BETROKKEN ZIJN BIJ HET PROJECT

Stichting Theaterontwikkeling 'New Wave' [Fundacja Rozwoju Teatru 'NOWA FALA'] - HOTELOKO (Polen)

De NEW WAVE Stichting heeft als leider 4 jaar lang het Dance Art Center in Warschau (CST) gerund, het artistieke en educatieve project (2016-2019), samengewerkt met 24 ngo-organisaties en heeft daarom ervaring in het implementeren van projecten op het gebied van hedendaagse dans met meerdere partners. Het was een van de grootste democratische projecten in de geschiedenis van de hedendaagse dans in Warschau. Tijdens dit project voerde de Stichting 9 coproducties uit, 152 verschillende workshops (dansworkshops in verschillende technieken, schrijfworkshops over dans, videodansworkshops), 105 educatieve en sociale evenementen. Er werden meer dan 100 voorstellingen opgevoerd en er vonden 70 ontmoetingen tussen kunstenaars en toeschouwers plaats, 2 dansconferenties, 2 danstentoonstellingen en er werden 47 recensies van dansevenementen geschreven. De projectdirecteur, Agata Życzkowska, werkte samen met meer dan 200 mensen uit de danswereld in Warschau in Polen, Europa en daarbuiten. Het project heeft meer dan 10.500 begunstigden verzameld, waaronder meer dan 5.400 toeschouwers.

De organisatie heeft uitgebreide ervaring in het beheren van budgetten en het produceren van diverse activiteiten op het gebied van dans, zoals voorstellingen, workshops en videodans.

De NEW WAVE Foundation heeft ervaring met het bouwen en onderhouden van een website, dankzij zowel haar eigen website als de website van een heel groot project in 2016-2019 met de naam 'Dance Art Center in Warsaw', waar een van de taken van de stichting de promotie, communicatie en verspreiding van de resultaten van het project was, inclusief het ontwerp, de implementatie en het doorlopende onderhoud van de website in het Pools en Engels. De Stichting werkt al vele jaren samen met verschillende grafisch ontwerpers, waardoor de productie van grafische romans in ebook-vorm mogelijk is geworden.

DE DANSGEZELSCHAPPEN EN PRODUCENTEN DIE BETROKKEN ZIJN BIJ HET PROJECT

Stichting Theaterontwikkeling 'New Wave' [Fundacja Rozwoju Teatru 'NOWA FALA'] - HOTELOKO (Polen)

De Stichting 'NEW WAVE' voert projecten uit op het gebied van hedendaagse dans en ondersteunt in Warschau gevestigde dansartiesten, vooral jonge en debuterende artiesten. De stichting organiseerde vijf edities van het evenement met de naam "NOC TAŃCA-FALA TAŃCA" ("DANCE NIGHT-DANCE WAVE") van 2019 tot 2023. Naast het jaarlijks presenteren van gerenommeerde artiesten, biedt het ook een kans om jonge dansers aan een breder publiek voor te stellen en faciliteert het intergenerationale ontmoetingen tussen opkomende en gevestigde artiesten. De avonden zijn gericht op dansvoorstellingen, video's, fragmenten uit het werk van verschillende danskunstenaars in verschillende vormen, waaronder hedendaagse dans, modale underground, structurele improvisatie, nieuwe dans, experimentele choreografie, constante beweging, vloerwerk, performance en dansimprovisatie.

De Stichting neemt als partner deel aan drie Europese projecten "Dance Highways", "Viral Visions-deconstructing art immunity" en "Innovative Tools for Dance Teachers - In.To.Da.Te." onder het Erasmus+ programma, in samenwerking met partners uit Frankrijk, Duitsland, Italië, Noorwegen, Spanje, Kroatië en Oostenrijk.

De Stichting werkt samen met lagere en middelbare scholen in Warschau en met centra voor jongereneducatie en sociotherapie als onderdeel van artistieke, educatieve en animatieprojecten: "new liberation"-projecten – een samenwerking met het Centrum voor Jongereneducatie als onderdeel van een subsidie van het Nationaal Centrum voor Cultuur in samenwerking met het Centrum voor Cultuurpromotie (2015) of het project "A Thing About Freedom" uitgevoerd in samenwerking met het Centrum voor Jongereneducatie nr. 4 in Warschau en het Jeugd Sociotherapie Centrum nr. 2 in Warschau, de J. Słowacki middelbare school in Warschau als onderdeel van een subsidie van het Culture Office van de Hoofdstad Warschau (2016). De productie van twee voorstellingen in 2018, "Darklena" en "Insta Show", maakte deel uit van het opleiden van jongeren op het gebied van hedendaagse dans. In 2019 werden deze voorstellingen uitgevoerd in Warschau en Polen.

DE DANSGEZELSCHAPPEN EN PRODUCENTEN DIE BETROKKEN ZIJN BIJ HET PROJECT

Stichting Theaterontwikkeling 'New Wave' [Fundacja Rozwoju Teatru 'NOWA FALA'] - HOTELOKO (Polen)

De belangrijkste activiteiten van de Stichting, in overeenstemming met de statuten, omvatten het werken aan projecten waarin kunstenaars op zoek gaan naar een nieuwe taal in dans en theater door middel van zelfeducatie, zelfverbetering en het behandelen van kunst als een manier van individuele creatieve ontwikkeling, het tonen van dansvoorstellingen in Polen, inclusief de hoofdstad Warschau en in het buitenland, waarbij de effecten van de zoektocht naar kunstenaars worden gepresenteerd, de samenwerking met kunstenaars uit verschillende creatieve milieus die actief zijn in Polen, inclusief de hoofdstad Warschau en in het buitenland, het uitvoeren van artistieke projecten met kunstenaars uit Europa en de wereld, de interculturele samenwerking en uitwisseling, de organisatie van dansprojecten met inbegrip van educatieve activiteiten gericht op kinderen en jongeren, de popularisering van de doelstellingen van de Stichting in de massamedia evenals promotie-, verspreidings- en reclameactiviteiten over de doelstellingen van de Stichting.

<http://fundacjarozwojuteatru.pl/en/>

Hoe heeft het CO.DA.S.I.-project het werk van Stichting Theaterontwikkeling 'New Wave' ? beïnvloed?

Het CO.DA.S.I.-project heeft de activiteiten van de 'NEW WAVE' Theater Development Foundation en het HOTELOKO movement makers collective, dat onder haar paraplu werkt, op verschillende niveaus aanzienlijk beïnvloed:

Verrijking van het Opleidingsprogramma: Dankzij het CO.DA.S.I.-trainingsmateriaal konden we ons bestaande programma verrijken met nieuwe en innovatieve benaderingen van choreografie en hedendaagse dans. Dit stelde ons in staat om onze dansers en choreografen een diverser en geavanceerder opleidingsaanbod te bieden.

Verbetering van de Kwaliteit van Dansonderwijs: De aanbevelingen en casestudy's in het algemene rapport hielpen ons bij het identificeren en implementeren van best practices in het dansonderwijs. De voorbeelden van goede praktijken in dit rapport (12 Best Practices) gaven ons waardevolle inzichten die bijdroegen aan de verbetering van de kwaliteit van ons dansonderwijs.

Ontwikkeling van Professionele Competenties: Voor onze medewerkers, met name choreografen en docenten, is het CO.DA.S.I.-project een bron van waardevolle informatie en tools geworden die hun professionele ontwikkeling hebben bevorderd. Het bracht inspiratie en nieuwe ideeën. Deze verhoging van de werkstandaarden heeft zich vertaald in betere resultaten en grotere tevredenheid bij onze medewerkers en samenwerkingspartners.

Bevordering van Gelijkheid en Inclusiviteit: Het project benadrukte het belang van gelijkheid en inclusiviteit in de hedendaagse dans. Dit heeft ons aangezet om meer inclusieve praktijken binnen onze organisatie te heroverwegen en door te voeren, wat een positieve invloed heeft gehad op onze relaties met diverse sociale groepen. Focusgroeponderzoek binnen de Poolse groep leverde veel interessante voorbeelden op, en de bevindingen uit andere landen waren ook inspirerend voor het doorvoeren van veranderingen.

Verhoogde Zichtbaarheid: Deelname aan het project en toegang tot het algemene rapport, het handboek en het trainingsmateriaal stelde ons in staat om een breder publiek te bereiken, zowel lokaal als internationaal. Dit heeft bijgedragen aan de verbetering van onze zichtbaarheid in de dansindustrie.

Hoe heeft het CO.DA.S.I.-project het werk van Stichting Theaterontwikkeling 'New Wave' ? beïnvloed?

Nieuwe Samenwerkingen: Het CO.DA.S.I.-project heeft de totstandkoming van nieuwe contacten en samenwerkingen met andere dansorganisaties en professionals in de sector gefaciliteerd. Door samen aan het project te werken, konden we ervaringen en kennis uitwisselen, wat onze positie in de dansgemeenschap versterkte. Bovendien hebben we nieuwe werkruimtes verworven, zoals het Ochota Culturele Centrum (OKO) in Warschau.

Nieuwe Financieringsmogelijkheden: Deelname aan het CO.DA.S.I.-project heeft nieuwe mogelijkheden geopend om fondsen te werven voor verdere projecten en initiatieven. Toegang tot een internationaal netwerk van partners en sponsors stelde ons in staat om beschikbare financieringsbronnen beter te benutten. Het CO.DA.S.I.-project is buitengewoon waardevol voor ons gebleken, met invloed op vrijwel elk aspect van onze activiteiten en een bijdrage aan de langdurige ontwikkeling van onze organisatie. Het heeft de kwaliteit van onze educatieve en artistieke projecten verbeterd en onze positie in de hedendaagse dansmarkt in Polen en daarbuiten versterkt.

Aanbevelingen van HOTELOKO

Aanbevelingen voor het gebruik en de verbetering van de CO.DA.S.I.-trainingsmaterialen omvatten advies, suggesties en casestudy's van goede en slechte voorbeelden van acties van hedendaagse dansgroepen, professionals en dansers. Deze aanbevelingen zijn gebaseerd op de feedback van de deelnemers aan de pilot-sessie in Warschau.

Positieve aspecten om te behouden:

- 1. Interpersoonlijke interactie:** Blijf de focus leggen op gesprekken en het leren kennen van de deelnemers, aangezien dit een positieve invloed heeft op improvisatie en contactimprovisatie. Blijf mindfulness en luisteren naar elkaar benadrukken, omdat dit de gevoeligheid voor anderen vergroot. Balans tussen technische oefeningen en het bevorderen van inclusiviteit en vertrouwen binnen de groep.
- 2. Veilige en innovatieve aanrakingsoefeningen:** Blijf taken opnemen die aanraking vereisen, zoals de oefening "aanraak tunnel", die een comfortabele en aangename omgeving creëert. Het is ook belangrijk om aan het begin van de workshop te vragen of iedereen akkoord gaat met aanraking tijdens de sessie.
- 3. Ontspanningstechnieken:** Blijf ontspanningstechnieken opnemen en overdragen. Ontspanningstechnieken helpen dansers hun prestaties te verbeteren door fysieke spanning en mentale stress te verminderen. Wanneer deelnemers ontspannen zijn, kunnen ze vrijer, creatiever en met meer precisie bewegen. Een ontspannen geest is meer open voor leren en experimenteren. Door een rustige en stressvrije omgeving te creëren, kunnen deelnemers hun improvisatievaardigheden beter ontwikkelen.
- 4. Diverse focusgebieden:** Behoud de focus op verschillende gebieden en handhaaf het onderwerp en de sfeer van de sessie. Diverse focusgebieden stellen workshops in staat om tegemoet te komen aan de verschillende interesses en sterke punten van de deelnemers. Sommigen zijn mogelijk meer geïnteresseerd in technische precisie, terwijl anderen de voorkeur geven aan creatieve improvisatie of choreografische compositie. Door meerdere gebieden te behandelen, kan de workshop alle deelnemers betrekken en gemotiveerd houden.

Aanbevelingen van HOTELOKO

5. Diverse Generaties: Blijf deelnemers van verschillende generaties opnemen om ervoor te zorgen dat iedereen zich verzorgd voelt. Een diverse leeftijdsgroep helpt bij het creëren van een inclusieve en ondersteunende gemeenschap. Deelnemers van verschillende generaties kunnen verschillende vormen van steun bieden, of het nu mentoring, aanmoediging of simpelweg het delen van verschillende standpunten is. Dit gevoel van gemeenschap zorgt ervoor dat iedereen zich gewaardeerd en verzorgd voelt. Interactie met mensen uit verschillende leeftijdsgroepen bevordert empathie en begrip. Deelnemers leren verschillende levenservaringen en perspectieven te waarderen en te respecteren, wat leidt tot harmonieuzere en meer samenwerkende groepsdynamiek.

6. Internationale Samenwerking: Behoud het aspect van internationale samenwerking, wat kennis en perspectieven verbreedt. Het vergroot de artistieke en educatieve uitwisselingen en leidt tot de creatie van meer professionele workshops.

Suggestions for improvement:

1. Uitgebreidere Danssessies: Wijs meer tijd toe aan dans en beweging om deelnemers een veiliger gevoel te geven en hen in staat te stellen nieuwe bewegingen en structuren te verkennen. Verleng de duur van improvisatiesessies voor een diepere betrokkenheid en onderzoeksprocessen binnen de workshops.

2. Focus op Onderwerpen: Besteed meer tijd aan elk specifiek focusgebied om het begrip en de betrokkenheid te vergroten. Geef meer tijd aan elke ervaring om deze meer impactvol te maken.

Aanbevelingen van HOTELOKO

Andere aanbevelingen met betrekking tot duurzaamheid en inclusie in hedendaagse dans:

- 1. Inclusieve Praktijken:** Integreer praktijken die de nadruk leggen op inclusie, zoals het creëren van scenario's met publieksbetrokkenheid en het werken met sociaal uitgesloten groepen.
- 2. Bewustzijn van Nieuwe Oplossingen:** Verhoog het bewustzijn over nieuwe oplossingen en hun voordelen voor de gemeenschap.
- 3. Voorstellingen Presenteren:** Creëer meer mogelijkheden om al geproduceerde dansvoorstellingen te presenteren. Organiseer voorstellingen op openbare plekken, zoals de metro of parken, om nieuwe doelgroepen te bereiken.
- 4. Gesprekscirkels:** Bied meer mogelijkheden voor gesprekscirkels om beweging en discussie te combineren.
- 5. Gezondheid en Timemanagement:** Bied training aan over timemanagement en gezondheidsbeheer, vooral voor projectleiders.

DE DANSGEZELSCHAPPEN EN PRODUCENTEN DIE BETROKKEN ZIJN BIJ HET PROJECT

La Galerie Chorégraphique (Frankrijk)

La Galerie Chorégraphique werd in 2001 opgericht door Thierry Gourmelen en Jean-Pascal Blanchard en ondersteunt als artistiek agentschap en productie bureau de ontwikkeling van de choreografische sector en meer in het algemeen de hedendaagse podiumkunsten in Occitanië en ook op internationaal vlak. Tegelijkertijd was La Galerie Chorégraphique samen met Rafik Sabbagh medeoprichter van het Festival Quartiers Danses de Montréal, een partnerschap dat tot op de dag van vandaag voortduurt. Dankzij talrijke samenwerkingen met artiesten en gezelschappen werd het netwerk van partners en internationale markten aanzienlijk verrijkt, vooral in Frankrijk, Senegal, Zuid-Korea, Spanje, India en het Verenigd Koninkrijk. Onder de choreografen bevinden zich Jackie Taffanel, Yann Lheureux, Héléne Cathala, Fabrice Ramalinghom, Germaine Acogny, Odile Azgury, Karine Saporta, Norbert Senou, Anne-Marie Porras, Catherine Froment, Franck Vigroux, Sol Picó, Aakash Odedra, Nam Jin Kim en Aditi Mangaldas. La Galerie Chorégraphique heeft ook geïnvesteerd in Afrika ten zuiden van de Sahara en organiseert verschillende tournees van het Frans-Beninese gezelschap Fabre Sénou en was coproducent van een choreografische residentie in Benin in het kader van Europese ontwikkelingsfondsen. In 2017 was La Galerie Chorégraphique samen met Héléne Ferracci medeoprichter van het Orizzonti Paralleli festival in Porto-Vecchio, op Corsica, een regio waar het productie bureau sinds begin 2018 ook betrokken is bij de ontwikkeling van choreografische creatie in partnerschap met mediterrane landen en met de steun van de Gemeenschap van Corsica.

In Carcassonne, een stad die bekend staat om haar twee werelderfgoedlocaties van UNESCO, draagt La Galerie Chorégraphique sinds 2012 bij aan de ontwikkeling van de hedendaagse dans en aanverwante kunsten en aan hun democratisering[MC1]. Ze ontwerpt en produceert "Femmes En-Jeux", "Horizon Parallèle" en vervolgens "Diversity" in samenwerking met het Center des Monuments Nationaux, en bereidt het Danses-Cités festival voor 2020 in Carcassonne voor. In totaal zijn er negen evenementen uitgevoerd in het kader van culturele, educatieve en artistieke actieprogramma's gericht op de vorming van het publiek ver van het culturele aanbod, met name in de prioritaire wijk van het "Verhaal van Carcassonne". Zo hebben we onze ervaring verrijkt door artistieke creatie te koppelen aan sociale thema's zoals de strijd tegen ongelijkheid, vrouwenrechten of de opvang van minderjarige immigranten. De acties worden uitgevoerd met kunstenaars-docenten die worden ondergebracht in lange verblijven. De mix van publiek, zowel cultureel als sociaal en generatiegebonden, wordt bevorderd dankzij het duurzame partnerschap met de structuren van de sociale en educatieve sector van de stad waarmee we onze programma's voor opleiding en bewustwording van hedendaagse dans opzetten. De Choreografische Galerij wordt gesteund door het Ministerie van Cultuur, de Regio Occitanie, het Departement de l'Aude, Carcassonne Agglo en de Stad Carcassonne voor haar artistieke, culturele en educatieve activiteiten in de regio.

DE DANSGEZELSCAPPEN EN PRODUCENTEN DIE BETROKKEN ZIJN BIJ HET PROJECT

La Galerie Chorégraphique (Frankrijk)

Activiteiten

2002

Conceptie en coproductie van het Festival Quartiers Danses in Montreal in het kader van overheidsbeleid, sociale en culturele activiteiten in Canada gericht op de democratisering van choreografische creatie. www.quartiersdances.com

2006-2008

Productie van een openingsevenement van het nieuwe TAP-gebouw van de nationale scène in Poitiers. Ontwerp en uitvoering van een project op het hele regionale grondgebied in de Poitou-Charentes met de deelname van 15 professionele choreografen die een jaar lang konden werken aan creaties en regelmatig het lokale publiek konden ontmoeten om hun kennis door te geven via praktische workshops of open repetities. Het slotevenement verwelkomde 6.000 toeschouwers uit de hele regio en daarbuiten.

2007-2008

Leidende partner van een choreografisch residentieprogramma in Benin gebaseerd op de overdracht van hedendaagse dans en een zoektocht naar versmelting met traditionele lokale dansen. Dit door Europa gesteunde verblijf in het kader van Europese ontwikkelingsfondsen heeft de productie mogelijk gemaakt van een werk met 6 Beninese dansers die werden geselecteerd aan het einde van de opleidingen die in het kader van dit programma werden georganiseerd. De creatie werd vervolgens uitgezonden in Benin, Burkina Faso, Kameroen en Frankrijk, waar het zowel een lokaal publiek als internationale professionals bereikte.

DE DANSGEZELSCHAPPEN EN PRODUCENTEN DIE BETROKKEN ZIJN BIJ HET PROJECT

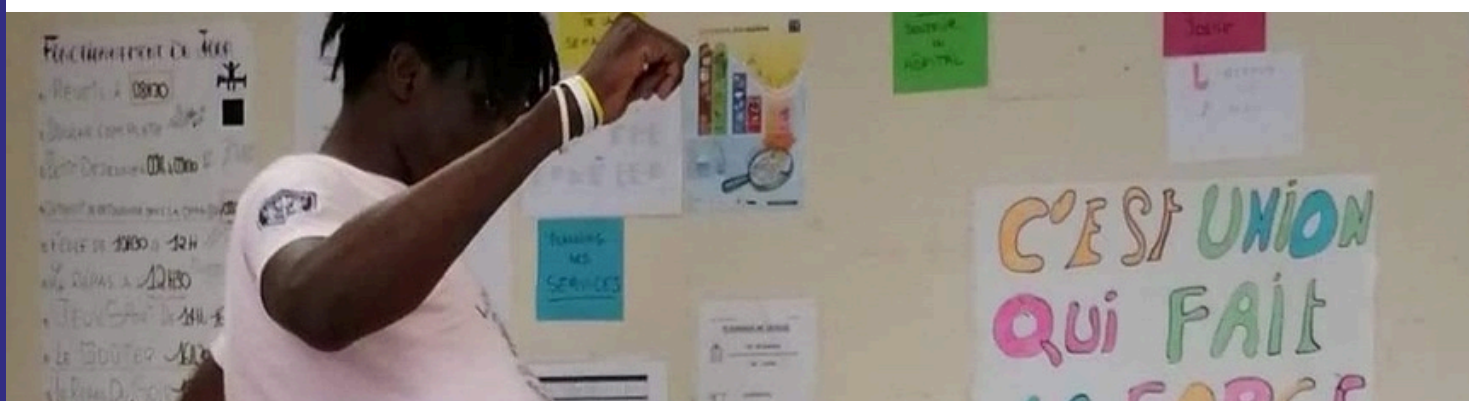
La Galerie Chorégraphique (Frankrijk)

Activiteiten

2012- 2015

Productie van "Femmes En Jeu(x)", festival als onderdeel van de Internationale Vrouwendag. Ontwikkeling van de actie in samenwerking met alle actoren die betrokken zijn bij de strijd tegen discriminatie en seksistisch geweld in Carcassonne, in het departement Aude en in Marokko. Coördinatie van rondetafelgesprekken, conferenties en openbare voorstellingen over de plaats van vrouwelijke kunstenaars en meer in het algemeen de strijd tegen discriminatie en geweld op grond van geslacht. Opleidingsworkshops met professionele kunstenaars-docenten gericht op een onervaren publiek, in het bijzonder volwassen vrouwen van buitenlandse afkomst die in de wijk La Conte wonen en in de richting van middelbare scholieren. Een voorbeeld is de geluidscreatie "Traces", het resultaat van een programma van schrijf- en expressieworkshops dat in 2014 werd opgezet na een verblijf door Margarida Guia, geluidsontwerper en Sophie Couronne, schrijfster.

Deze creatie was het onderwerp van een geluidsinstallatie die een week lang werd uitgezonden in het Château Comtal van de middeleeuwse stad, dat op de Werelderfgoedlijst van UNESCO staat en door 9.000 mensen werd bezocht. De hernieuwde samenwerking tussen het Center des Monuments de Nationaux de Carcassonne, een ultra-toeristische site van de middeleeuwse stad, en onze vestiging in de populaire wijk La Conte, twee gebieden die geografisch dicht bij elkaar liggen, hebben het mogelijk gemaakt om ons activiteitenprogramma te verrijken door workshops te organiseren binnen deze historische sites, zodat de bevolking van de aangrenzende wijk zich die eigen kan maken. Tussen 2015 en vandaag wordt er een DCC-territoriumproject ontwikkeld met actoren uit de culturele sector en lokale sociale en internationale partnerschappen, in het bijzonder de ERASMUS+ projecten waarbij onze organisatie betrokken is: projectleider van Dance Highways (2020-1-FR01-KA204-080442) & Viral Visions (2020-1-DE02-KA227-ADU-008267).

Hoe heeft het CO.DA.S.I.-project het werk van La Galerie Chorégraphique beïnvloed?

CO.DA.S.I.: Een Kans om Culturele Inclusie en Ondersteuning voor de Choreografische Sector te Versterken

Met het CO.DA.S.I.-project heeft onze organisatie de kans om de onderzoeken die zijn begonnen in eerdere ERASMUS+ projecten waarin we hebben deelgenomen, verder te verdiepen. Concreet blijven we samenwerken met Italiaanse en Poolse partners die al betrokken waren bij Dance Highway (van september 2020 tot augustus 2022) en Viral Visions, Deconstructing Art Immunity (van juni 2022 tot mei 2023). Deze continuïteit versterkt onze inspanningen op het gebied van culturele inclusie en ondersteuning voor de choreografische sector in onze regio, Carcassonne, en de regio Occitanie. Het CO.DA.S.I.-project heeft zijn vermogen bewezen om tal van professionals en beleidsmakers in de lokale choreografische sector bijeen te brengen. Bijvoorbeeld, tijdens het rondetafelgesprek georganiseerd in samenwerking met het departementale kunstagentschap Arts Vivants 11, als onderdeel van het onderzoek uitgevoerd in WP2, kwamen ongeveer twintig professionals bijeen om de problemen in de choreografische sector te bespreken. Deze initiatief moedigde onze partner aan om dergelijke bijeenkomsten regelmatig voor te stellen, waarmee ons netwerk in de regio werd versterkt. Vorig mei werd een nieuw rondetafelgesprek aangeboden aan dansprofessionals tijdens het Evidanse-festival. Een andere bijeenkomst is al gepland voor het Danses-Cités-Carcassonne-festival in september 2024. Deze evenementen dienen als essentiële platforms om de uitdagingen en kansen van de choreografische sector te bespreken en om collectieve strategieën voor de toekomst te ontwikkelen. Deze bijeenkomsten stellen de deelnemers in staat hun ervaringen te delen, gemeenschappelijke obstakels te identificeren en innovatieve oplossingen voor te stellen. Dankzij CO.DA.S.I. heeft onze organisatie het ontwerp van de trainingsmodule "Mapping Improvisation" afgerond, bedoeld voor de programmamanager. Deze module, die nu is getest door dansprofessionals tijdens de pilotsessie, opent mogelijkheden voor toepassing op het gebied van onderwijs, maatschappelijk werk, inclusie en gezondheid. De feedback van de deelnemers was zeer positief, wat wijst op een groeiende vraag naar dit soort trainingen die kunst en persoonlijke ondersteuning combineren. Het CO.DA.S.I.-project vertegenwoordigt een belangrijke stap in onze missie om de choreografische cultuur op lokaal niveau te integreren en te verspreiden door ons netwerk te versterken en innovatieve trainingsprogramma's te ontwikkelen.

Aanbevelingen van La Galerie Chorégraphique

Versterking van de Productieketen van Choreografische Voorstellingen

De duurzaamheid van de hedendaagse danssector hangt af van haar vermogen om voorstellingen te produceren die kunnen worden geïntegreerd in nationale en internationale distributienetwerken. Professionele dansgezelschappen staan echter voor toenemende moeilijkheden bij het verkopen van hun producties op een markt waar het aanbod de vraag aanzienlijk overstijgt. Een onderzoek uitgevoerd in Frankrijk door de ONDA (Office National de la Diffusion Artistique) laat bijvoorbeeld zien dat elke nieuwe productie gemiddeld slechts vijf keer wordt opgevoerd.

Dit distributiegebrek is voornamelijk te wijten aan een gebrek aan samenwerking tussen de belangrijkste besluitvormers (financiers, co-producenten en gezelschappen) om een commercieel plan voor projecten te ondersteunen, waardoor de levensvatbaarheid van de initiële investeringen die nodig zijn om producties te lanceren in gevaar komt. Om deze situatie aan te pakken, is het essentieel de methoden voor het toewijzen van subsidies voor choreografische creatie te hervormen. Een oplossing zou kunnen zijn het bevorderen van de oprichting van consortiums die de belangrijkste partners en belanghebbenden van aankomende projecten samenbrengen. Deze consortiums zouden betere samenwerking en strategische planning bevorderen, waardoor de kansen op distributie en succes voor de voorstellingen worden gemaximaliseerd. Bovendien zouden subsidies moeten worden gekoppeld aan de ontwikkeling van solide en realistische distributieplannen, ondersteund door concrete verplichtingen van alle betrokken partners. Deze maatregelen zouden gezelschappen aanmoedigen om aantrekkelijkere producties te creëren voor distributienetwerken en om effectievere promotie- en distributiestrategieën te overwegen.

Aanbevelingen van La Galerie Chorégraphique

Digitale bemiddeling

Het is ook belangrijk om de marketing- en artistieke bemiddelingscapaciteiten van dansgezelschappen te versterken. In het digitale tijdperk omvat dit het produceren van een verscheidenheid aan dansgerelateerde inhoud voor het web en culturele televisiezenders.

De amateurdanssector

Versterken van de banden tussen amateur- en professionele dans

De amateurdanssector, in al zijn vormen en esthetiek, vertegenwoordigt een aanzienlijk publiek voor dansvoorstellingen, maar de professionele sector heeft moeite om dit publiek aan te trekken. Een studie uitgevoerd door het Franse Ministerie van Cultuur, getiteld Les Publics de Danse, toont aan dat 71% van de amateurdansers nooit professionele dansvoorstellingen bijwoont. Dansgezelschappen en onafhankelijke artiesten, de belangrijkste producenten van choreografische voorstellingen, slagen er niet in dit publiek te mobiliseren. Deze situatie is gedeeltelijk te wijten aan de structurele scheiding tussen amateur- en professionele praktijk en de beperkte interactie tussen deze twee sectoren. Om deze uitdaging te overwinnen, zou het nuttig zijn om de aanwezigheid van professionele artiesten in de amateuronderwijsstructuren te vergroten. Dit kan onder meer residencies voor artiesten, gezamenlijke creatieve workshops en regelmatige bijeenkomsten tussen amateur- en professionele dansers omvatten. Door meer creatieve dimensies in dansonderwijsprogramma's op te nemen, zouden amateurs niet alleen in techniek, maar ook in choreografische cultuur worden opgeleid. Dit zou hun interesse en begrip voor professionele werken ontwikkelen, wat hen zou aanmoedigen om voorstellingen bij te wonen. Daarnaast zou het opzetten van samenwerkingen tussen professionele gezelschappen en amateurstructuren voordelig kunnen zijn. De gecreëerde voorstellingen zouden gemengde shows kunnen bevatten waarin amateurs en professionals samen optreden, wat de verbindingen tussen deze twee werelden versterkt.

Aanbevelingen van La Galerie Chorégraphique

Het ontwikkelen van choreografische voorstellen buiten traditionele locaties

De toegang tot choreografische kunst, cultuur en geschiedenis is nog steeds onderontwikkeld bij het grote publiek. Een studie naar danspublieken in Frankrijk toont aan dat hedendaagse dans, in het bijzonder, slecht geïntegreerd is in de culturele activiteiten van het publiek. Theaters en festivals die deze esthetiek presenteren, worden vaak gezien als plekken die voor een bepaalde elite zijn gereserveerd. Om publieken die ver van artistieke en culturele aanbiedingen staan te bereiken, is het belangrijk om choreografische werken te produceren die zijn ontworpen voor niet-traditionele locaties en technisch autonoom zijn. Deze producties kunnen geïntegreerd worden in interdisciplinaire programma's, zoals die van stedelijk beleid. Een voorbeeld hiervan is het zomerseizoen van hedendaagse dans Les Goûters Mouvementés, georganiseerd door La Galerie Chorégraphique in de prioritaire wijk La Conte in Carcassonne, dat sinds 2020 een doorlopende initiatief is.

Om deze voorstellen buiten het podium verder te ontwikkelen, is het essentieel om samen te werken met lokale partners, zoals sociale centra, scholen, gemeenschapscentra en culturele verenigingen. Investeren in innovatieve en toegankelijke formats, zoals buitenvoorstellingen, interventies in openbare ruimtes of reizende shows, kan helpen om hedendaagse dans zichtbaarder en aantrekkelijker te maken. Bovendien kunnen participatieve workshops en ontmoetingen met kunstenaars het publieke bewustzijn van hedendaagse dans vergroten. Deze educatieve en onderdompelende activiteiten kunnen de interesse van deelnemers wekken en hen aanmoedigen om deze kunstvorm verder te verkennen.

CONCLUSIES

Het CO.DA.S.I.-project heeft een aanzienlijke invloed gehad op het werk van de partnerorganisaties, waaronder Dame de Pic/Cie Karine Ponties, Kulturanova, L'espace, HOTELOKO en La Galerie Chorégraphique, door waardevolle inzichten en ingrijpende veranderingen in hun benadering van hedendaagse dans, sociale betrokkenheid en maatschappelijke impact te bieden.

Voor Dame de Pic/Cie Karine Ponties was het CO.DA.S.I.-project een kans om nieuwe partners te ontmoeten, ervaringen uit te wisselen en gemeenschappelijke uitdagingen te erkennen, met name op het gebied van publieksonwikkeling en distributie. Ze benadrukten de noodzaak om een breder en diverser publiek aan te trekken en nieuwe werkmethoden te verkennen om inclusiviteit en duurzaamheid in de verspreiding van kunst te waarborgen. Een belangrijk focuspunt was het verbinden van lichaam en geest om een zorgzame en duurzame artistieke omgeving te creëren. De aanbevelingen van Dame de Pic omvatten het integreren van dans in scholen, het betrekken van het publiek bij de programmering, het verkennen van diverse locaties, het bevorderen van inclusiviteit door middel van innovatieve ruimtes en het vereenvoudigen van communicatie om dans toegankelijker te maken. Ze benadrukten ook het belang van generationale inclusiviteit, het onderwijzen van proprioceptie en het creëren van ruimtes die tijd, middelen en gedeelde bronnen voor iedereen aanbieden.

De ervaring van Kulturanova binnen het CO.DA.S.I.-project legde de nadruk op het creëren van nieuwe publieken door emotionele thema's te gebruiken en diverse promotiekanalen in te zetten. Ze identificeerden de behoefte aan meer zichtbaarheid en begrip van hedendaagse dans bij het algemene publiek, vooral via workshops en outreach-initiatieven gericht op gemarginaliseerde groepen. Bovendien benadrukten ze het belang van het aangaan van dialoog met lokale actoren en het pleiten voor formele erkenning van hedendaagse dans als legitieme kunstvorm.

CONCLUSIES

L'espace constate een discrepantie op het gebied van hedendaagse dans in hun regio in vergelijking met andere gebieden, waarbij ze de noodzaak benadrukken om een kritische massa van professionals te creëren. Ze legden de nadruk op het belang van het afstemmen van artistieke inspanningen op sociale en economische impact, geïnspireerd door regionale initiatieven die performances combineren met territoriale versterking. Het project stelde L'espace in staat om zich meer bewust te worden van hun sterke en zwakke punten, vooral in hun inclusieve en holistische benadering van dans.

HOTELOKO profiteerde van de trainingsmaterialen van het CO.DA.S.I.-project, die hun bestaande programma's verrijkten met nieuwe benaderingen van choreografie en hedendaagse dans. Het project droeg bij aan de verbetering van de kwaliteit van hun dansonderwijs, het ontwikkelen van professionele competenties en het bevorderen van inclusiviteit. HOTELOKO ervoer ook een verhoogde zichtbaarheid en nieuwe samenwerkingsmogelijkheden, wat hun positie binnen de dansgemeenschap versterkte en nieuwe financieringsmogelijkheden opende.

La Galerie Chorégraphique gebruikte het CO.DA.S.I.-project om culturele inclusie en steun voor de choreografische sector in hun regio te versterken. Het project vergemakkelijkte de voortzetting van hun inspanningen uit eerdere samenwerkingen en stelde hen in staat om een nieuw trainingsmodule, "Mapping Improvisation," te ontwerpen en te testen. Dit initiatief heeft regionale netwerken bevorderd, trainingsprogramma's versterkt en platforms gecreëerd voor het bespreken van uitdagingen en strategieën binnen de choreografische sector.

Over het algemeen heeft het CO.DA.S.I.-project de partnerorganisaties versterkt door waardevolle trainingsmaterialen aan te bieden, internationale samenwerking te bevorderen en inclusiviteit en duurzaamheid in hedendaagse dans te ondersteunen. Elke organisatie heeft verbeteringen in hun methodologieën gezien, een verhoogde zichtbaarheid ervaren en sterker engagement binnen hun gemeenschappen gerealiseerd, wat leidt tot een levendiger en veerkrachtiger hedendaagse danssector.

Websites, sociale media en blogartikelen

L'espace: <https://www.lespacepalermo.it/>

L'espace, Across sexualities (2021): <https://www.alterego-x.eu/en/acrosssexualities>

L'espace, Ascension (2022): <https://www.alterego-x.eu/en/ascension>

L'espace and HOTELOKO (2023-2024), GRESYS, Green Stories from Youth to Stage: <https://www.alterego-x.eu/en/gresys>

La Galerie Chorégraphique:

Facebook: https://www.facebook.com/lagaleriechoregraphique/?locale=fr_FR

Instagram: https://www.instagram.com/la_galerie_choregraphique/

The Theater Development Foundation 'New Wave'

[Fundacja Rozwoju Teatru 'NOWA FALA'] – HOTELOKO

Facebook: <https://www.facebook.com/FundacjaRozwojuTeatruNowaFala/>
<https://www.facebook.com/hoteloko>

Instagram: <https://www.instagram.com/hoteloko/>

TikTok: <https://www.tiktok.com/@hoteloko>

Dame de Pic/Cie Karine Ponties: <https://damedepic.be/en/>

Facebook: <https://www.facebook.com/cie.damedepic>

Instagram : <https://www.instagram.com/damedepicciekarinepontiesoff/>

Kulturanova: <https://www.kulturanova.org/index.php/sr/>

Instagram: https://www.instagram.com/kulturanova_org/

Facebook: https://www.facebook.com/kulturanova/?locale=sr_RS

LinkedIn: <https://rs.linkedin.com/company/kulturanova>

Dank u wel

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Co-funded by
the European Union